

UiO : Universitetsbiblioteket

RDA : anakronisme eller vitalt og framtidsrettet regelverk?

Unni Knutsen

Dagens regelverk (AACR2)

- Bibliotekstandard
- Beskrivelsesstandard og visningsstandard (ISBD)
- Basert på kortkatalogen (AACR2 = 1978)
 - Eksempel: hovedinnførsel, «plassproblemer»
(rule of three)
- Kapitler for de enkelte materialtypene (kart, notetrykk, løpende ressurser)
- «Menneskeleselig» informasjon
- MARC-formatet tilfører nye elementer i forhold til katalogkort, men er pre-web

Erkjennelser

- Ikke AACR3, men noe som bringer oss ut av sidesporet og gjør dataene våre brukervennlige på nettet
- Behov for økt gjenbruk av data (den bibliografiske kjeden er utvidet + kostnader knyttet til produksjon)
- Behov for å kunne ivareta eldre katalogdata
- Autoritetsdata har økt verdi
- Skrittvis utvikling

Erkjennelser

- MAchine Readable (Cataloging) kontra «machine actionable data»
- «Machine actionable data» må følge webens standarder og struktur (for eksempel RDF, lenker og identifikatorer)
- Vi må ut av datasiloen, bidra til brukervennlige tjenester basert på anerkjent teknologisk praksis på weben
- MARC må erstattes

RDA – Resource Description and Access

- Bibliotekstandard, men kan brukes av andre miljøer
- Ren beskrivelsesstandard
- Regelverket håndterer «hybride» dokumenter
- Bygget opp rundt FRBR og andre teoretiske rammeverk
- Sterk vekt på brukeroppgaver/brukerbehov
- Mer internasjonalt orientert enn AACR2
- «Machine actionable» (men over tid)

To hovedprinsipper

Take what you see:

Gjengi kilden slik den framstår, dette er mest brukervennlig og riktigst ift gjengivelse av kilden

Andre utgave

2. utg.

Accept what you get:

Bli da lettere å gjenbruke data fra andre kilder, mindre kostbart (endringer koster).

Endringer ift AACR2

Ikke lenger tre nivåer for katalogisering, men kjerneopplysninger (core elements) i tråd med FRBRs brukeroppgaver

Flere kilder (hovedkilder m.m.) tillatt i RDA, mindre bruk av [skarpe klammer]

All latin er borte, f.eks. [S. l.] = [Place of publication not identified]

«Rule of three» er borte

AACR2

med bidrag av Bjørn Hansen ... [et al.]

RDA:

med bidrag av Bjørn Hansen, Trond Hegna,
Kåre Tarjem, Ulf Torgersen og Henry Valen

Generell materialbetegnelse borte

Erstattet av:

Content type (336): Innholdet, hva dette er ment å være. Eks.: performed music, spoken word, computer program

Media type (337): På overordnet nivå hvilket “redskap” man har tatt i bruk for å se, spille, vise innholdet i ressursen. Eks.: audio, video, unmediated

Carrier type (338): Fysisk medium for å lagre data: computer disc, film reel m. v.

Eksempel på RDA-post

08204	a 942.02 2 23
1001	a Morris, Marc, d 1973-
24514	a The Norman Conquest ; b the battle of Hastings and the fall of Anglo-Saxon England / c Marc Morris.
250	a First Pegasus Books edition.
264 1	a New York ; a London : b Pegasus Books, c 2013.
264 2	a [New York] : b Distributed by W.W. Norton & Company, Inc.
300	a 440 pages, 8 pages of plates : b illustrations (some color), maps ; c 24 cm
336	a text 2 rdacontent
337	a unmediated 2 rdamedia
338	a volume 2 rdacarrier
504	a Includes bibliographical references (pages 395-414) and index.
651 0	a Great Britain x History y William I, 1066-1087.

Leppestift på en gris ...?

Viktige forbedringer

*1001#**\$a**Petterson, Per,**\$d**1952-**\$e**author.

*24010**\$a**Ut og stjæle hester**\$l**English

*24510**\$a**Out stealing horses

...

70010**\$i**Translation of**\$a**Petterson, Per,**\$d**1952- **\$t**Ut og stjæle hester.

På sikt

- Fra databaser med bibliografiske poster til databaser som gjenspeiler FRBR/FRAD
- Data ikke lagret og vist som bibliografiske poster, data om en ressurs stilles sammen vha sammenlenkinger
- Lenkene gjenspeiler forholdet (relasjonen) mellom elementene
- Fordrer erstatning av MARC + utstrakt bruk av identifikatorer

Stille revolusjon

revolution
